

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 3Csp/133/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8819205541
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 01. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Vaľuš
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2020:8819205541.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou sudcom JUDr. Milanom Vaľušom, v právnej veci žalobcu: Prvá stavebná sporiteľňa, a.s., Bajkalská 30, 829 48 Bratislava, IČO: 31 335 004 proti žalovaným: 1. E. H., V.. XX.XX.XXXX, B. P. Č. Č.. XXX, XXX XX Č., 2. R. H., V.. XX.XX.XXXX, B. P. Č. Č.. XXX, XXX XX Č., o zaplatenie 4.227,63 eur s prísl., t a k t o

rozhodol:

I. Žalovaní 1/, 2/ sú p o v i n n í spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 4.218,03,- eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 4.218,03,- eur od 24.08.2016 až do zaplatenia, a to všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Súd žalobu žalobcu čo do zvyšku z a m i e t a .

III. Žalobcovi sa p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania v rozsahu 70 %, ktoré trovy sú p o v i n n í zaplatiť žalovaní 1/, 2/ spoločne a nerozdielne a o ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa podanou žalobou domáhal, aby súd zaviazal žalovaných spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 4.227,63 eur, spolu s 6,59 % ročným úrokom za úver zo sumy 4.000,00 eur od 24.08.2016 do zaplatenia, 5,00% ročným úrokom z omeškania zo sumy 4.227,63 eur od 24.08.2016 do zaplatenia, ako aj trovy konania, a to všetko do 15 dní po doručení platobného rozkazu.

2. Na základe Zmluvy o stavebnom sporení č. XXXXXXXX X XX bola so žalovanými I. a II. dňa XX.XX.XXXX uzatvorená Zmluva o medziúvere č. XXXXXXXX X XX a stavebnom - spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXX X XX (ďalej len „zmluva o úvere“), v súlade s ktorou poskytol žalobca žalovaným I. a II. medziúver č. XXXXXXXX X XX vo výške 4.000,00 EUR. Čerpanie finančných prostriedkov medziúveru sa uskutočnilo dňa XX.XX.XXXX vo výške 3.200,00 eur, dňa XX.XX.XXXX vo výške 700,00 a dňa XX.XX.XXXX - na poplatok za spracovanie medziúveru vo výške 100,- eur v súlade s čl. II. zmluvy o úvere sa zaúčtoval pri prvej výpláte medziúveru tak, že celková výška vyplateného medziúveru bola znížená o výšku týchto poplatkov. Žalovaní sa zaviazali do pridelenia cieľovej sumy splácať 6,59% ročné úroky medziúveru mesačnou splátkou vo výške 21,97 eur splatnou do 15.dňa v mesiaci, ktorá bola v zmysle čl. II bod 1 a 3 zmluvy o úvere započítaná na dohodnuté 6,59% ročné úroky medziúveru. Suma poskytnutého medziúveru bola základom pre výpočet úrokov medziúveru. Žalovaní sa zároveň zaviazali do pridelenia cieľovej sumy vkladat' na účet stavebného sporenia pravidelné mesačné vklady vo výške 12,40 eur v súlade s čl. V bod 5.1 zmluvy o úvere, žalovaný sa zaviazal platiť poplatok za poistenie typu A pravidelnými mesačnými platbami vo výške 1,60 eur a prehlásil a svojim podpisom potvrdil prijatie do poistenia ako poistená osoba. Žalovaní sa v zmysle čl. II zmluvy o úvere, časť „stavebný úver“ zaviazali splácať stavebný úver vrátane úrokov vo výške 4,70% ročne a pravidelnými

mesačnými splátkami vo výške 34,37 eur a zároveň platiť poplatkov za poistenie typu A pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 1,60 eur. Veriteľ je oprávnený v súlade s čl. II. bod 2. Časť „Stavebný úver“ zmluvy o úvere uspokojíť z mesačnej splátky svojej pohľadávky v nasledovnom poradí: sankčné úroky, poplatky, úroky a istina. Žalovaní porušili zmluvne dohodnuté podmienky a medziúver prestali riadne a včas splácať. Listom zo dňa 02.06.2016 žalobca vyzval žalovaných na doplatenie omeškaných splátok, pričom žalovaných zároveň upozornil, že v prípade ak omeškané splátky nebudú doplatené, žalobca bude požadovať splatenie celého zostatku úveru s príslušenstvom pred dohodnutou dobou splatnosti. Nakoľko omeškané splátky neboli doplatené, žalobca dňa 23.08.2016 vyhlásil mimoriadnu splatnosť zostatku úveru s príslušenstvom. Ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru žalobca preúčtoval zostatok nasporenej sumy vo výške -20,38 eur na konto zosplateného medziúveru. Dĺžna suma ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru, predstavuje sumu vo výške 4.437,63 eur, pričom pozostáva z istiny vo výške 4.000,00 EUR, z nezaplatených úrokov za úver vo výške 197,65 eur, z nezaplatených poplatkov za poistné vo výške 9,60 eur, z dlžnej sumy z konta sporenia vo výške 20,38 eur a z poplatkov vo výške 210,- eur, ktoré si žalobca neuplatňuje. Vzhľadom k tomu, že žalobca si neuplatňuje poplatky vo výške 210,- eur, dlžná suma ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru predstavuje sumu vo výške 4.227,63 eur. Požadovaním predčasného splatenia úveru úverová zmluva nezaniká, žalobca v zmysle čl. VII. bod 6. úverovej zmluvy úročí istinu dohodnutým úrokom za úver vo výške 6,59% ročne a zároveň celý zostatok dlhu ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úrokom z omeškania vo výške 5,00% ročne.

3. Žalobca k žalobe doložil Zmluvu o medziúvere č. XXXXXXXX X XX a stavebnom - spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXX X XX zo dňa XX.XX.XXXX, Všeobecné podmienky pre zmluvy o stavebnom sporení, Upozornenie na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti z 02.06.2016 + doručenky, Oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru z 23.08.2016 + doručenky, výpis z účtu stavebného sporenia, výpis z účtu zo zosplateného medziúveru, výpis z obchodného registra a plná moc.

4. Zo zmluvy o úvere (ďalej len „zmluva“) zo dňa XX.XX.XXXX, podľa článku II. - Predmet a účel zmluvy, uzatvorenej medzi žalobcom ako veriteľom a žalovaným v 1.rade ako dlžníkom, a žalovaným v 2.rade ako spoludlžníkom, vyplýva, že žalobca poskytol žalovaným medziúver pod č. XXXXXXXX X XX vo výške 4.000 eur, pričom po pridelení cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení, na základe ktorej bol medziúver poskytnutý a súčasne pri dodržaní všetkých zmluvných podmienok ako aj Všeobecných podmienok sa medziúver zmenil na stavebný úver pod č. XXXXXXXX X XX vo výške cca 2.603,53 eur. Presná výška stavebného úveru sa rovná rozdielu cieľovej sumy a nasporenej sumy pri pridelení cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení.

5. V zmysle čl. II. zmluvy - úročenie, splatnosť a splácanie, do pridelenia cieľovej sumy sa dlžník zaväzuje vkladať na účet zmluvy o stavebnom sporení č. XXXXXXXX X XX pravidelné mesačné vklady minimálne vo výške 12,40 eur. Do pridelenia cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení sa dlžník zaväzuje splácať úroky z medziúveru pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 21,97 eur a súčasne platiť poplatkov za poistenie typu A pravidelnými mesačnými platbami vo výške 1,60 eur, tzn. dlžník sa zaväzuje uhrádzať pravidelné mesačné splátky úrokov a úhradu poplatku za poistenie jednou platbou v celkovej výške 23,57 eur v prospech účtu XXXXXXXX X XX. Ďalej sa dlžník zaväzuje pravidelnými mesačnými splátkami úveru vo výške 34,37 eur uhradiť plnú výšku poskytnutého stavebného úveru s príslušenstvom a súčasne platiť poplatkov za poistenie typu A pravidelnými mesačnými platbami poistného vo výške 1,60 eur jednou platbou v celkovej výške 35,97 eur na účet stavebného úveru č. XXXXXXXX X XX/XXXX.

6. Podľa článku XI. zmluvy - Záverečné ustanovenia - bod 1., právny vzťah medzi zmluvnými stranami sa riadi právnym poriadkom SR, Obchodným zákonníkom, Občianskym zákonníkom, zákonom č. 310/92 Zb. o stavebnom sporení v platnom znení, zákonom č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v platnom znení a Všeobecnými podmienkami.

7. V zmysle Úvodných ustanovení Všeobecných podmienok pre stavebné sporenie pre fyzické osoby, Stavebná sporiteľňa vydáva v súlade s právnymi normami platnými na území Slovenskej republiky, tieto Všeobecné podmienky pre stavebné sporenie pre fyzické osoby (ďalej VPSS), ktorými upravuje vzťahy medzi stavebnou sporiteľňou a stavebným sporiteľom v súlade so zákonom č.483/2001 Z.z. o bankách v platnom znení (ďalej len Zákon o bankách) a zákonom č. 310/1992 Zb. o stavebnom sporení v platnom znení (ďalej Zákon).

8. V zmysle čl. I bod 2. a 3. časť A) Všeobecných podmienok, zmluva musí byť uzatvorená písomnou formou na určitú cieľovú sumu a konkrétnu tarifu sporenia. Predmetom zmluvy je záväzok stavebného sporiteľa na základe pravidelného sporenia nasporiť zmluvne dohodnutú sumu a jeho nárok na poskytnutie stavebnou sporiteľňou nevypovedateľného stavebného úveru v súlade so Zákomom a VPSS.

9. Po splnení zákonných a zmluvne dohodnutých podmienok poskytne stavebná sporiteľňa z Fondu stavebnému sporiteľovi stavebný úver. Úverový vzťah vzniká na základe samostatne uzatvorenej zmluvy o stavebnom úvere, resp. medziúvere a stavebnom úvere (čl. XIV. bod 1 a 5 Všeobecných podmienok).

10. Podľa čl. XVII. body 1. a 2. Všeobecných podmienok, úver zo stavebného sporenia poskytuje stavebná sporiteľňa s ročnou úrokovou sadzbou. Úročenie istiny stavebného úveru začína dňom čerpania stavebného úveru alebo jeho časti.

11. V sume splátky úveru uvedenej v úverovej zmluve sú zahrnuté aj úroky zo stavebného úveru (čl. XVIII. bod 3. Všeobecných podmienok).

12. Ak nastanú skutočnosti uvedené v bode 2 tohto článku, je stavebná sporiteľňa oprávnená najmä, jednostranne vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru, t. j. požadovať splatenie pohľadávky stavebnej sporiteľne zo zmluvy o úvere pred termínom konečnej splatnosti úveru a stavebný sporiteľ je povinný splatiť pohľadávku stavebnej sporiteľne v lehote, ktorú ona určí v oznámení o mimoriadnej splatnosti úveru (čl. XIX. bod 3 písm. b) Všeobecných podmienok).

13. V zmysle čl. XXIII. bod 1 Všeobecných podmienok, stavebný sporiteľ je povinný platiť stavebnej sporiteľni ceny za služby poskytované stavebnou sporiteľňou v súlade so Sadzobníkom poplatkov.

14. Listom zo dňa 02.06.2016 - Upozornenie na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti, boli žalovaní upozornení, že 20.06.2016 Prvá stavebná sporiteľňa vyhlási mimoriadnu splatnosť úveru, nakoľko neuhradili dlžné splátky vrátane splátky za mesiac jún 2016 spolu vo výške -178,62 eur. Listy si žalovaní prevzali dňa 06.06.2016.

15. Následne, listom zo dňa 23.08.2016 - Oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru, žalobca oznámil žalovaným, že z dôvodu porušenia povinnosti splácať úver riadne a včas, nakoľko sú v omeškani s platením úrokov z medziúveru dlhšie ako tri mesiace, z dôvodu neuhradenia peňažných prostriedkov, boli naplnené skutočnosti v zmysle Zmluvy o úvere, resp. VPSS na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru. Na základe týchto skutočností ku dňu 23.08.2016 nastala mimoriadna splatnosť celého úveru na základe Zmluvy o úvere, resp. VPSS. Dlžná suma vrátane príslušenstva predstavuje ku dňu 23.08.2016 je vo výške -4.437,63 eur. List bol doručený žalovaným dňa 30.08.2016.

16. Žalovaní sa pojednávania nezúčastnili, doručenie predvolania bolo vykázané.

17. Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

18. V zmysle § 52 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

19. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti (§ 52 ods. 3, ods. 4 Občianskeho zákonníka).

20. Ako vyplýva z § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v

neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

21. Podľa § 53 ods. 2, ods. 3 Občianskeho zákonníka, za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

22. Ako vyplýva z § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

23. V zmysle § 54 ods. 1, ods. 2, Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

24. Neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom (§ 39 Občianskeho zákonníka).

25. V zmysle § 41 Občianskeho zákonníka ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu.

26. Podľa § 511 ods. 1 Občianskeho zákonníka ak právnym predpisom alebo rozhodnutím súdu je ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté alebo ak to vyplýva z povahy plnenia, že viac dlžníkov má tomu istému veriteľovi splniť dlh spoločne a nerozdielne, je veriteľ oprávnený požadovať plnenie od ktoréhokoľvek z nich. Ak dlh splní jeden dlžník, povinnosť ostatných zanikne.

27. Podľa § 517 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov (ďalej len Občiansky zákonník) dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

28. V zmysle § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis. Týmto vykonávacím predpisom je nariadenie vlády SR č. 87/1995 Z. z.

29. Ako vyplýva z § 10c nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka ak záväzkový vzťah vznikol pred 1. februárom 2013, výška úrokov z omeškania sa riadi podľa predpisov účinných k 31. januáru 2013 aj za dobu omeškania po 31. januári 2013.

30. Súd vyhodnotil zmluvný vzťah medzi účastníkmi konania ako spotrebiteľskú zmluvu podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, kde sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy.

31. Nepochybne zmluva uzavretá medzi účastníkmi je teda spotrebiteľskou zmluvou v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách.

32. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmlúv a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza sa z toho,

že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou.

33. Ustanovenie § 53 Občianskeho zákonníka sa týka iba podmienok, ktoré zákon označuje za neprijateľné. Ide o podmienky, ktoré sú nečestné, neslušné, hrubo poškodzujúce spotrebiteľa a preto ich použitie zákon sankcionuje absolútnou neplatnosťou. Vyjadruje snahu, aby dodávateľ v spotrebiteľských zmluvách pristupoval k tvorbe podmienok v súlade s dobrými mravmi. Je potrebné dodať, že spotrebiteľ z povahy veci v súčasných podmienkach štandardizácie produktov bežnej spotreby, ako aj zmluvných podmienok, má iba fiktívnu možnosť ovplyvniť podstatu zmluvných podmienok, ktoré sú mu zo strany dodávateľa predložené, pričom často vzhľadom na ich rozsiahlosť a použitú právnu terminológiu nemá možnosť, či už ich vôbec prečítať, resp. pochopiť ich obsah. Ide teda o zákonný zákaz používania neprijateľných podmienok, ktoré vyvolá právoplatné súdne rozhodnutie a dodávateľ je povinný zdržať sa ich používania. Ochrana spotrebiteľa sa týka iba formulárových zmlúv, ktoré sú uzatvárané na základe predbežne formulovaného zmluvného formulára, ktorý má dodávateľ vopred pripravený a ktorý používa v dvoch alebo viacerých prípadoch, pričom spotrebiteľ spravidla obsah zmluvy nemezí.

34. Súd v danej súvislosti poukazuje aj na skutočnosť, že Slovenská republika ako člen Európskej únie je povinná plniť záväzky vyplývajúce z tohto členstva. Členské štáty Únie sú povinné zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ďalej len „smernica“).

35. Dôležitým rozhodnutím je rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci Océano Grupo Editorial SA a Rocio Murciano Quintero (C-240/98) a medzi Salvat Editores SA a José M. Sánchez Alcón Prades a spol., spojené prípady C-240/98 a C-244/98, z ktorého je zrejmá aj obligatornosť zásahu súdu proti nekalej podmienke: „Cieľ Článku 6 Smernice, ktorý od členských štátov vyžaduje stanoviť, že nečestné podmienky nie sú pre spotrebiteľa zaväzujúce, by sa nedosiahol, keby bol spotrebiteľ sám povinný vystúpiť proti nečestnej povahe takých podmienok. V sporoch, kde zahrnuté sumy sú často obmedzené, môžu byť právnické poplatky vyššie než vložená čiastka, čo môže spotrebiteľa odradiť, aby napadol použitie nečestnej podmienky. V počte členských štátov procedurálne predpisy umožňujú jednotlivcom brániť sa v takých konaniach a je reálne riziko, že spotrebiteľ kvôli neznalosti práva nespochybní podmienku prednesenú proti nemu. Z toho vyplýva, že účinná ochrana spotrebiteľa sa môže dosiahnuť, len ak národný súd prehlási, že má právomoc zhodnotiť podmienky tohto druhu na svoj vlastný návrh“.

36. Aj napriek tomu, že ide o úverovú zmluvu, ktorá sa riadi režimom Obchodného zákonníka, ako už súd uviedol vyššie, v danom prípade sa jedná o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, pretože ju uzatváral žalobca ako dodávateľ a žalovaní ako spotrebiteľia, pričom obsah zmluvy bol daný žalobcom bez možnosti žalovaných privodiť akúkoľvek zmenu, preto je potrebné predmetný právny vzťah posúdiť podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka, úprava ktorých je v Občianskom zákonníku pre spotrebiteľa výhodnejšia.

37. Na základe vykonaného dokazovania súd zistil, že žalobca a žalovaní ako dlžníci uzavreli dňa XX.XX.XXXX zmluvu o úvere, v zmysle ktorej žalobca ako veriteľ poskytol dlžníkovi úver na základe uzatvorenej zmluvy. Predmetom zmluvy bolo poskytnutie úveru vo výške 4.000,- eur, pričom po pridelení cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení, na základe ktorej bol medziúver poskytnutý a súčasne pri dodržaní všetkých zmluvných podmienok sa medziúver zúčtuje bez osobitnej dohody s nasporenou sumou na účte stavebného sporenia, čím sa medziúver zmení na stavebný úver pod číslom XXXXXXXX X XX vo výške cca 2.603,53 eur.

38. Keďže nastali podmienky predpokladané v zmluve tým, že dlžníci podstatne porušili zmluvu, žalobca ku dňu 23.08.2016 vyhlásil mimoriadnu splatnosť celého úveru a zároveň žiadal žalovaných o vrátenie celého zostatku úveru.

39. Súd mal za preukázaný nárok na zaplatenie istiny v sume 4.000,00 eur, úroku z úveru do mimoriadneho zosplatnenia v sume 197,65 eur, z dlžnej sumy z konta sporenia vo výške 20,38 eur a úroku z omeškania od 24.08.2016 z istiny 4.218,03 eur. Do podania žaloby nebola pohľadávka žalobcu s príslušenstvom uhradená, preto zaviazal na jej zaplatenie žalovaných v 1. a 2.rade v súlade s vyššie cit. § 511 Občianskeho zákonníka a žalobe v uvedenom rozsahu vyhovel. Jedná sa o istinu úveru, ako aj úrok z úveru do vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru. Do uvedenej sumy súd nezarátal poplatky vo výške 210 eur (tieto si žalobca ani neuplatnil) a poplatky za poistenie vo výške 9,60 eur a ani za úver vo výške 6,59 % odo dňa 24.08.2016 do zaplatenia, ktorými nárokmi sa bude zaoberať nižšie.

40. Nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že úver je odplacným právnym úkonom. Odplatu (cenu) predstavujú spravidla úroky. Zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky (§ 497 Obchodného zákonníka).

41. Kauza úverového právneho vzťahu spočíva v poskytnutí peňažných prostriedkov a do vrátenia peňažných prostriedkov má dlžník (prijímateľ úveru) platiť úroky. Účastníci úveru pritom nemusia dohodnúť čas, na ktorý sa úver poskytuje (úverové obdobie); v takom prípade vzniká právo na úroky až do vrátenia poskytnutých peňažných prostriedkov (porov. Štenglová/Plíva/Tomsa a kol., Obchodní zákonník, komentár 9. vydání C.H.BECK str. 1153).

42. Úverové obdobie teda čas, na ktorý sa peňažné prostriedky poskytujú, medzi podstatné náležitosti úveru nepatrí. Pokiaľ si však účastníci úveru dohodnú úverové obdobie a dlžník poskytnuté peňažné prostriedky do dohodnutej doby (do splatnosti úveru) nevráti, prichádzajú do úvahy za obdobie po splatnosti úveru úroky z omeškania. Ide o odlišný inštitút oproti odplacným úrokom a ten má sankčnú povahu. Jeho typickým znakom v občianskoprávných veciach je jeho administratívny strop (limit).

43. Podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Obo/143/1998, dohodnuté úroky, t.j. zmluvné úroky z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu, resp. jeho splátok. Od splatnosti je dlžník v omeškaní a musí platiť úroky z omeškania.

44. Takýto záver Najvyššieho súdu SR je logický a je potrebné s ním súhlasiť, pretože v opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťaženiu, a to jednak v podobe úrokov z úveru, ako aj úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahu medzi účastníkmi konania.

45. V danej právnej veci žalobca pristúpil k zosplatneniu celého úveru ku dňu 23.08.2016, teda týmto dňom sa stal splatný celý úver, zo strany žalobcu došlo k určeniu lehoty predčasnej konečnej splatnosti úveru a súd preto dospel k záveru, že žalobcovi vznikol nárok na úroky z úveru iba do dňa 23.08.2016, potom už nastupuje režim platenia úrokov z omeškania. Obdobný názor je vyslovený aj v rozhodnutí Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 29.10.2014 sp. zn. 5Co/223/2014, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/85/2013 zo dňa 25.10.2013, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 4Co/83/2013 zo dňa 7.5.2014.

46. V danej súvislosti je potrebné poukázať aj na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky IV. ÚS 476/2012-14 zo dňa 18.9.2012, v ktorom sa uvádza: „Ústavný súd v tejto súvislosti nezistil existenciu takých skutočností, ktoré by nasvedčovali tomu, že by namietané rozhodnutie krajského súdu bolo možné považovať za svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, resp. za také, ktoré by popieralo zmysel práva na súdnu ochranu. Krajský súd sa stotožnil s podrobne odôvodneným právnym názorom okresného súdu, jasne, zrozumiteľne a presvedčivo objasnil rozdiel, resp. vzťah medzi úrokmi z dohodnutého úveru a úrokmi z omeškania, ako aj otázku, prečo „zmluvný úrok vo výške 15,8 % ročne od 26. 8. 2009 do zaplatenia“ patrí sťažovateľke iba do splatnosti dlhu, a tiež výšku sumy (a štruktúru žalovanej čiastky) prislúchajúcej, resp. priznanej sťažovateľke, rozšíril vecnú argumentáciu na podporu správnosti odôvodnenia napadnutého rozsudku okresného súdu, opätovne poukazujúc na štandardnú obchodnoprávnu judikatúru v tejto oblasti. Súčasne sa tým vyrovnal aj s námietkami sťažovateľky, ktoré sú z veľkej časti totožné s tými, ktoré uplatnila aj na ústavnom súde. Tento výklad považuje ústavný súd za ústavne akceptovateľný.“

47. Vzhľadom na vyššie uvedené súd žalobcovi nepriznal nárok na úrok z úveru po zosplatnení vo výške 6,59% ročne zo sumy 4.000,00 eur od 24.08.2016 do zaplatenia a v tejto časti žalobu žalobcu zamietol.

Žalobcovi priznal súd nárok na úrok z úveru do vyhlásenia mimoriadnej splatnosti len do dňa 23.08.2016 vo výške 197,65 eur.

48. Nakoľko žalobca uviedol, že voči žalovaným si neuplatňuje nárok na zaplatenie poplatkov vo výške 210,00 eur, súd sa týmto nárokom nezaoberal.

49. Ďalej sa zaoberal aj poplatkom za poistenie vo výške 9,60 eur. Súd v tomto prípade uvádza, že poistenie tak, ako bolo v predmetnej úverovej zmluve dojednané nezodpovedá ustanoveniam § 788 a nasl. Občianskeho zákonníka o poistných zmluvách. Žalobca nijako súdu nepreukázal, či skutočne došlo k dojednaniu poistenia, keďže v zmysle zmluvy v prípade nesplnenia podmienok pre prijatie do poistenia bral žalovaný na vedomie, že nemôže byť poistený a pokiaľ k poisteniu pristúpil, poisťiteľ bol oprávnený odmietnuť plniť z uzatvoreného poistenia alebo odstúpiť od poistenia. Žalobca taktiež nepredložil súdu žiaden iný doklad preukazujúci vznik poistenia, prípadne doklad o jeho nevzniknutí. Súd má taktiež pochybnosti o skutočnom oboznámení sa s uvedenými dokumentmi žalovaným v zmysle úverových podmienok, podľa ktorých podpisom úverovej zmluvy vyhlásil, že sa oboznámil s jej obsahom. S najväčšou pravdepodobnosťou možno predpokladať, že žalovaný sa pre poistenie nerozhodol po uzavretí úverovej zmluvy a prípadnom zvážení istého rizika, resp. vzniku poistnej udalosti, ale že prijatie už vopred naformulovaného poistenia bolo jednou z podmienok uzatvorenia predmetnej úverovej zmluvy. Preto sumu uplatňovanú z tohto titulu vo výške 7,80 eur žalobou zamietol.

50. Aj napriek tomu, že úverová zmluva je absolútny obchod a je nutné na ňu aplikovať Obchodný zákonník, prednosť majú osobitné ustanovenia právneho poriadku, ktoré sú súčasťou špeciálnej právnej úpravy v oblasti spotrebiteľského práva vrátane ustanovení § 52 až §54 Občianskeho zákonníka.

51. Dualistický systém záväzkového práva na Slovensku je určitá anomália medzi právnymi poriadkami (dve kúpne zmluvy, dvojaká úprava premlčania, dvojaká úprava odstúpenia od zmluvy a pod). Aplikačná prax síce ukazuje, že aj takýto stav môže dlhodobo fungovať (od 01.01.1992), avšak niet rozumného dôvodu na skonštatovanie, že na vadnosť právneho úkonu vrátane odstúpenia v spotrebiteľsko-právnej, a teda typickej občianskoprávnej veci má dopadať právna úprava regulujúca vzťahy v zásade medzi podnikateľmi, ak Občiansky zákonník ako kódex občianskeho súkromného práva takúto úpravu má a je pre nepodnikateľov výhodnejšia. (porov. tiež Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 5MCdo 20/09).

52. Zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie (§ 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Ustanovenie § 54 ods. 1 OZ je ustanovením lex specialis s dopadom na všetky spotrebiteľské zmluvy, a teda aj na odložené platby v spotrebiteľských vzťahoch vrátane úverov.

53. Ustanovenie § 54 ods. 1 OZ preto treba vykladať tak, že v prípade dualistickej právnej úpravy inštitútov súkromného práva sa na spotrebiteľské právne vzťahy nepoužije obchodné právo (Obchodný zákonník), ak aplikáciou konkrétnej zmluvnej podmienky by sa postavenie spotrebiteľa oproti občianskoprávne úprave zhoršilo. Ustanovenie § 54 ods. 1 je dôsledkom transpozície čl. 8 smernice. Smernica síce neharmonizuje dualistické právne úpravy inštitútov súkromného práva, no na druhej strane nebráni ani regulácii, akú predstavuje ustanovenie § 54 ods. 1 OZ a ktoré bráni akémukoľvek zhoršeniu postavenia spotrebiteľa oproti Občianskemu zákonníku, § 54 ods. 1 OZ.

54. Žalovaní sa s plnením svojho peňažného záväzku dňom nasledujúcim po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru dostali do omeškania, preto ich súd zaviazal zaplatiť aj úrok z omeškania v súlade s príslušným ustanovením Občianskeho zákonníka v spojení s nariadením vlády, a to vo výške 5,00% ročne zo sumy priznanej súdom, odo dňa 24.08.2016 do zaplatenia, a čo do zvyšku v tejto časti zamietol.

55. Dôvodne uplatnený nárok žalobcu predstavuje istina úveru v sume 4.000,00 eur, nárok na úrok z úveru do zosplatnenia v sume 197,65 eur, dlžná suma z konta sporenia vo výške 20,38 eur, teda spolu nárok na 4.218,03 eur a úrok z omeškania. Vo zvyšnej časti súd žalobu žalobcu zamietol. Súd žalovaných v 1. a 2. rade zaviazal na plnenie žalobcovi spoločne a nerozdielne v súlade s § 511 Občianskeho zákonníka.

56. V zmysle § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

57. Z uplatnenej sumy 4.227,63 eur, úroku z úveru a úroku z omeškania, bolo žalobcovi priznaných 4.218,03 eur, úrok z omeškania. Tak mal žalobca v konaní úspech vo výške 85 % a neúspech 15 %, čo predstavuje úspech žalovaného. Žalobcovi tak po odpočítaní úspechu žalovaného vznikol nárok na náhradu trov konania v rozsahu 70 %.

58. Podľa § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

59. Vzhľadom na vyššie uvedené súd rozhodol tak, ako je uvedené výrokovej časti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia písomne na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.